

Zrozumienie procesu radzenia sobie z bólem pozostaje nadal bardzo ważnym zadaniem dla interdyscyplinarnych zespołów badawczych w XXI wieku. Wiadomo, że u podłoża wrażliwości na ból leżą procesy fizjologiczne związane z regulowaniem reakcji stresowej i immunologicznej, a te procesy zależą z kolei od wielu innych czynników, w tym czynników o naturze psychospołecznej. Zagrożenie społeczne dla Ja, takie jak poczucie wykluczenia czy narażenie na negatywną ocenę, należą do stresorów, które wywołują najsilniejszą reakcję hormonalną organizmu. Wielokrotnie wykazano, że samoocena człowieka jest czynnikiem, który może modyfikować funkcjonowanie jednostki w obliczu społecznych zagrożeń. Osoby o wysokiej samoocenie zazwyczaj radzą sobie lepiej. Jednak grupa ludzi o wysokiej samoocenie jest bardzo zróżnicowana – składają się na nią osoby o tzw. bezpiecznej i kruchej samoocenie. Bezpieczna wysoka samoocena występuje w sytuacji, kiedy postawy jawne i utajone względem samego siebie są spójne, natomiast krucha wysoka samoocena to sytuacja, w której człowiek jawnie deklaruje wysokie poczucie własnej wartości, natomiast jego samoocena utajona, zautomatyzowana i oparta na doświadczeniach z wczesnych lat życia, jest niska. W przypadku samooceny kruchej bardzo prawdopodobne jest uruchomienie silnej reakcji kompensacyjnej w obliczu zagrożenia Ja. Na podstawie dotychczasowych badań można podejrzewać, że kompensacja ta obejmuje zmiany w reakcji na stres oraz zmiany w zakresie wrażliwości na ból.

Podstawowym celem projektu jest zatem ustalenie, jaką rolę w odczuwaniu i tolerowaniu bólu ma samoocena jawna i utajona jako element fizjologiczno-psychologicznego systemu, regulującego odpowiedź organizmu na stres wywołany zagrożeniem odrzuceniem społecznym. Cel ten jest szczególnie ważny w czasach, w których zagrożenie odrzuceniem społecznym wykracza poza wykluczanie grup mniejszościowych. Ciągłe ocenianie ludzi od ich najmłodszych lat, tworzenie rankingów, brak akceptacji dla słabości, wyśrubowane standardy prowadzą bowiem do tworzenia się przestrzeni do czucia się odrzuconym i/lub mało wartościowym ze względu na niespełnianie oczekiwań.

360 zdrowych ochotników weźmie udział w trzech badaniach, w tym dwóch eksperymentach, w których możliwe będzie prześledzenie reakcji fizjologiczno-psychologicznej na stres związany z ekspozycją na ocenę oraz prześledzenie zmian w reakcji na stres i poziomie wrażliwości na ból w zależności od nasilenia poczucia przewlekłego i ostrego zagrożenia społecznym odrzuceniem u osób o kruchej lub bezpiecznej samoocenie. Projekt pozwoli także odpowiedzieć na pytanie czy współczująca postawa względem samego siebie będzie mediowała zależności pomiędzy samooceną a fizjologiczną reakcją i percepcją bólu w sytuacji zagrożenia społecznego.